XXX. évfolyam. Szilágysomlyó, 1912. szeptember 19. 38. szám.

SZILÁGYSOMLYÓ

POLITIKAI LAP

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN
Előfizetési ára:
Egész évre 8 K, fél évre 4 K, negyedévre 2 K.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
BÖLÖNI SÁNDOR

Hivatalos hirdetések dija 6 korona.
Nyilttér soronként 60 fillér.
Magánhirdetések megegyezés szerint.

Népjóléti intézmények.

Az államhatalomnak gazdasági érdekét képezi az, hogy az állam polgárai gazdaságilag is anyagi függetlenséggel birjanak. Ez az anyagi függetlenség bizonyos etikai vonatkozástól eltekintve, alapjában abban áll, hogy az állampolgárok, mint adózó alanyok, megfeleljenek azoknak a kötelezettségeknek, melyeknek teljesitését tőlük az államhatalom zavartalan müködése megkivánja.

Nem uj dolgok ezek. A legegyszerübb háztartás realitása is ezen sarkal, a mint az emberi csoportok legfejlettebb alakzata: az állam is elsősorban csak igy állhat fönn. Mi sem természetesebb tehát, mint az, hogy az állam, saját jól felfogott érdekében is, igyekszik előmozditani az anyagi függetlenségre való törekvést, megteremteni azokat az eszközöket, melyeknek gyüjtőneve népjóléti intézmények.

Ilyen népjóléti intézmény általában minden szociális alkotás, amely legelemibb formájában, mint rokkantsági, munkaképtelenségi segély, betegség esetén adott tápdij, heti, havi általányösszeg, avagy mint évjáradék ismeretes. A nagy társadalom jótékonysága mellett ipari- és kereskedelmi telepek, üzemek alapitották meg ezen intézményeket, a melyeket azután a társulás és egyesülés, a kölcsönös szövetkezés fejlesztett, az állam hozzájárulása pedig bizonyos felügyeleti ellenőrzés mellett kiterjesztett.

Mindezek azonban alapjában a segélyezés jegyében születtek meg. A véletlen, avagy baleset előidézte munkaképtelenség, betegség alkalmi oka tette szükségessé ezeket és amint megszünt az ok, elmaradt a segélyezés is, mert hiszen más célja nem is lehetett. Ebből következett azután, hogy az intézményeknek ez a faja nem volt alkalmas a magasabb érdekek megvalósitására, nem képezhetett alapot arra, hogy ebből tartós, állandó és biztositott megélhetés alakuljon, annál kevésbé, hogy a nép összeségének jólétét eredményezze.

A felismerés fejlettebb foka és az anyagi eszközök nagyobb mértéke tette csak lehetővé azt, hogy necsak a jelenre vonatkozzék ez az intézkedés, hanem jövőt alapozzon meg, a mely alap a megélhetés mellett az anyagi gyarapodás feltételeit is egyesitette magában. Földparcellázás, örökbérlet, munkásházak, népotthon, stb., ezek voltak a gyakorlat ujabb eredményei.

Mint minden haladásnál, ugy ebben is a tudomány megállapitásai jelölték ki az utat a gyakorlat számára és a gyakorlat váltotta be mindazon elméleteknek és ismereteknek a helyességét, a melyek nemcsak korok és felfogások szerint, hanem népek és nemzetek történetéből kialakulva, a hagyományhoz és a faji sajátossághoz alkalmazkodva, válhattak be helyenként. Egy áthasonló, valójában transzformáló erő átlengte ugyan a tudomány és élettapasztalat által kiegyenlitett helyi felismeréseket, de sem a socializmusnak egyenlősitésre törekvő támadásai, sem a rendi alkotmánynak makacsul védett alkotmányos garanciái nem kerülhettek összeütközésre, mert megvédte a rázkódtatástól, az ezzel együtt járó pusztulást az állami providenciának az a következménye, a mely nem szeparasztikus intézkedések kisérletezését tekintette célnak, hanem az összeségnek, az egységes nemzet minden egyes tagja jólétéről akart gondoskodni.

Éppen ezért nem kicsinylendő az az aggodalom, a mely a népjóléti intézményekkel szemben attól tart, hogy akár az elméleti tudomány tulhajtásai által vezettetve, akár a pártpolitika szemüvegén keresztül tekintve, kerülnek megbeszélés alá e kérdések. Tart attól, hogy a tulhajtott elméleti tudomány előkészitett talaj nélkül félreismerésre vezet; a mint aggodalmaskodik a fölött, ha ezen intézmény akár az agrárizmus, akár a merkantilizmus őrlő köve közé kerülve, pártfelfogást és megitélést váltana ki, mikor e kérdések megoldása ilynemü velleitásokat meg nem tür, hanem elengedhetetlen követelményként csak az állam gazdasági szükségleteinek kielégitését tekinti, mely ekként szoros, elválaszthatatlan kapcsolatban van a nép igazi jólétével.

Nem a gazdasági nemzetet, nem az ipart külön és kiszakitottan, hanem a né-

Elmaradt jutalomjáték.

A zöld fáktól árnyékos főtéren gyermekek játszadoznak. Körbe fogtak egy kis szőkefürtü leánykát és egyhanguan éneklik: „Kis kacsa fürdik, fekete tóba stb.“

Kacagnak, futkosnak, mulatnak. Hirtelenül azután megszünik az ének és a kis leányok elfogultan megállanak. Eszrevették, hogy valaki figyeli őket. A tér tulsó oldalán fehérruhás, karcsu hölgy állott meg. Virágos kalap volt rajta és fehér keztyüs kezében piros napernyőt tartott.

Az arca sápadt; nagy szürke szemei alatt kék karikák és nagyon keserü vonás a szája körül.

— Folytassátok a játékot, kicsikéim! — mondta barátságosan, amint közel ért hozzájuk és leült egy ott lévő zöldre festett padra.

A gyerekek eleinte lökdösték egymást, végül egy vékony visitó hangocska ujra rákezdett a nótára, kettő beleszólt, rövidesen elfelejtették az idegen nőt és jókedvüen hancurozva tolytatták a játékot.

A napon ülő nő elmereng. A gyerekek játéka, a felhangzó egyhangu versike élénken emlékezetébe idézik gyermekéveit. Látja magát szüleinek kis birtokán, amint kisleány korában büszkén ül a magasra felrakott gabonás kocsi tetején; később a nagy udvaron körben forog kis pajtásaival és számtalanszor ismétlődik az egyhangu kis versike: „kis kacsa fürdik . . . stb.“

Oh milyen csodásan jólesők a gyerekkor játékai!

Amde a gyerekjáték az ő részére más játékká változott át . . . Evek hosszu során át folyton játszik . . . de idegen emberek szórakozására . . . kis szinházak szinpadán, kis bódékban, amiket „nyári szinkörnek“ csufolnak. Kálváriás vándorélet, amelynek keserüségét csak az ismeri, aki végig szenvedte és amelyet csak az lát csábitónak, aki távolról nézi . . .

Szemei a kis fehér szinházra tévednek a tér tulsó oldalán.

— Kérem kisasszony! — mondja mellette valaki. Felijedve néz az öreg emberre, aki nagy csomó papirlapot szorongat a kezében.

— Talán elindulnánk kisasszony!

A nő lassan felemelkedik és néhány lépést tesz az öreg ember oldalán. Közben meglát egy óriás, sárga szinü szinházi plakátot: „Pataky Ibolyka kisasszony jutalomjátékául: Ahol unatkoznak.“

— Azt hiszi Gábor bácsi, hogy többen mennek el, ha magam megyek? . . .

— Az természetes! — mondja erős meggyőződés hangján a sovány kisérő. Az emberek nagyon szeretik látni közelről a szinészeket — de különben is — szemtől-szembe nem tagadhatják meg a jegyek megváltását! — Nagyon szépen kiöltözködött Ibolyka kisasszony! — folytatja elismerő hangon. — Ha ugy tetszik, kezdjük meg itt a polgármesteréknél. A szinésznő int. Neki mindegy. Fődolog, hogy megélhessen valahogy, amig valami téli szerződésre tehet szert.

Boltives folyósó, a bejárat fölött a Szent Család képe. Egy szobaleány mosolyogva fogadja őket, ugy látszik, látásból ismeri a vendégeket. Bemegy, de rövid néhány másodperc után visszajön.

— A nagyságos asszony köszöni, de nem szokott szinházba járni.

— Hm — mondja Gábor bácsi — hát akkor kinek kellett itt a sok szinlap?

— Mi nagyon szeretjük a szinházat és kimenőkor mindig oda megyünk: a Mari, meg a János is. Az uraság már öreg és rém mód áhitatos. Holnap este ha elengednek, a kisasszony jutalomjátékára! — mondta bizalmasan, mielőtt bezárta a kaput a szomoruan kiballagó Gábor után.

A szomszéd füszeres boltba nyitottak be.

— En mindig pártoltam a müvészetet! — mondta az üzlettulajdonos és két földszinti zsöllét vásárolt Pataki kisasszonytól.

— A kastélyt utoljára hagyjuk — mondta Gábor bácsi. A kastély! Istenem, mikor volt utoljára kastélyban Pataki Ibolyka?! Behunyja a szemeit és számlálgat.

. . . Bevallotta csak harminc esztendős, de valóságban tiz évvel idősebb. Hej! de régen volt.

Egy szép nyaralószerü épület előtt lévő kertbe megy be, Gábor bácsi után.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

pet, az egészet, az összeséget, mint ilyet kell istápolni. És ha nemcsak az állam, hanem annak minden egyes tagja megértve igy cselekszik, akkor lehetni fog eredményes népjólétről beszélni.

Milyen lesz az uj bor ára?

Régen nem volt olyan rossz esztendejük a magyar szőlősgazdáknak, mint az idén. Szőlőinket ebben az évben egymást érték a legsulyosabb elemi csapások.

Először a téli, majd később és még sokkal nagyobb mértékben az áprilisi fagyok tettek óriási kárt a szőlőkben, azután a peronospora, szőlőmoly és sok helyen a szőlőilonca lépett fel oly rendkivüli mértékben, hogy lehetetlen volt ellenük sikerrel védekezni. A mit ezek a nagy csapások még meghagytak, azt az ország igen sok borvidékén ismételten és nagyrészt a jég verte el. Ehez járul a folyton tartó abnormális hüvös és esős időjárás, a mely nemcsak kedvezőtlen a szőlőfejlődésre, hanem már is sok helyen a szőlő rothadását okozza.

Mindezeknél fogva immár köztudomásu dolog, hogy ebben az évben sokkal kevesebb borunk lesz, mint a mult évben volt. Bizonyitják ezt az állami borászati felügyelőknek időnként közzétett hivatalos jelentései is.

Ez annál elszomoritóbb a szőlősgazdákra nézve, mert a munkabérek az idén a legtöbb helyen még az előző éveiknél is magasabbra emelkedtek s e miatt a szőlősgazdának még a várható gyenge termés elérése és a szőlő számos ellenségétől való megóvása is, az eddiginél jelentékenyen több költségébe fog kerülni. Kétségtelen tehát, hogy még a mult éveinél is jobb borárakra van szükség, hogy a szőlőmivelés ebben az esztendőben kifizesse magát.

Ezuttal a borárak lényeges emelkedésének minden feltétele meg is van. A mult évben a magyar állam területén Horváth-Szlavonországgal együtt 4.939,498 hl. uj bor termett. Ez olyan mennyiség, amennyi borunk a kivételesen bőtermő 1908-ik évtől eltekintve, 1885. óta, tehát már 26 esztendő óta nem termett. Ezen tavalyi tekintélyes bormennyiség dacára, a borárak az előző évekhez képest köztudomás szerint emelkedtek s a tavalyi termés emelt árakon is könnyen elhelyezést talált.

Ennek egyik oka kétségkivül az uj bortörvény üdvös rendelkezéseire, különösen a szeszezés és cukrozás eltiltására s a törkölyborkészités korlátozására vezethető vissza, melyek a borhamisitásnak s a borok mesterséges szaporitásának meglehetősen gátat vetettek s mig egyrészt a hamisitott borokat a forgalomból kiszoritották, másrészt a boraink iránti bizalmat, mind a belföldön, mind a külföldön megszilárditották. Ez természetszerüleg mind a belföldi borfogyasztásnak, mind boraink kivitelének emelkedését vonta maga után s az ennek folytán megnövekedett kereslet okozta azután a borárak emelkedését.

Különösen örvendetes és boraink értékesitése szempontjából igen fontos körülmény borkivitelünknek a legutóbbi években történt igen jelentékeny emelkedése. A Magyarországból hordóban kivitt bor és must mennyisége a palackborokon kivül, az 1901—1908. években évenként 689,463 és 990,566 métermázsa közt váltakozott. Az 1909-ik évben már 1.232,484 métermázsa, 1910-ben 1.102,383 métermázsa, 1911-ben pedig 1.396,697 métermázsa volt a kivitel.

Ha pedig a mult évi szüret óta kivitt must és bormennyiséget vesszük figyelembe, akkor az eredmény még örvendetesebb, mert a mult évi október hó 1-től folyó évi julius hó végéig terjedő 10 hónap alatt kivitelünk 1.597,266 métermázsa volt, az 1910. évi október hó 1-től 1911. évi julius hó végéig terjedő ugyanezen 10 hónap alatt kivitt 904,588 métermázsával szemben. A kivitel emelkedése tehát több mint 76%. Borkivitelünk ezt a mennyiséget eddig még soha sem érte el.

A belföldi borfogyasztás és borkivitelünk emelkedése azt eredményezte, hogy a borkészletek annyira leapadtak, hogy a termelőknél ma már csak nagyon elvétve lehet eladó bort találni, s a kereskedők pincéi is meglehetősen kiürültek.

Hogy Ausztriában is ugyanigy áll a dolog, azt épen odairányuló borkivitelünknek hónapról-hónapra való folytonos emelkedése s az ottani magas borárak bizonyitják. Az idei szüreti kilátások pedig ott is hasonlók a mienkhez.

Kétségtelen tehát, hogy ha az idén annyi borunk teremne is, mint a mult évben, az is igen könnyen és jó áron találna vevőre. Minthogy pedig az idei bortermés az emlitett elemi csapások miatt — sajnos — jóval kevesebb lesz, a boráraknak okvetlenül emelkedniök kell.

Ez az oka annak, hogy az idei must és uj bor iránti kereslet már is szokatlanul megélénkült. Az osztrák borkereskedők már is jóval magassabb áron keresik az uj árut, mint a mult évben és az osztrák és magyar szaklapok közlései szerint az eddigi elővételeknél szivesen adtak hektoliterenként 45—50 koronát olyan alföldi borvidékeken is, a hol más esztendőkben ennek az árnak a feléért is lehet uj bort kapni. Az idei jó gabonatermés és a magas munkabérek természetszerüen a fogyasztóközönség jövedelmének és igy fogyasztóképességének is növekedését vonja maguk után s ez szintén előfogja segiteni a belföldi borkereslet emelkedését.

Ismételjük tehát, hogy az idei termésü borok árának kedvező kialakulására s a mult évihez képest való emelkedésére minden előfeltétel meg van, ha csak maguk a termelők nem fogják a dolgot elrontani.

Ezt annál is inkább hangsulyozni kell, mert az előző években is jórészt maguk a termelők voltak az okai annak, hogy jobb árak nem voltak elérhetők.

Sok esetben ugyanis, a szőlősgazdák — a borárak alakulására befolyást gyakoroló körölmények tekintetében egyáltalában nem lévén tájékozva — jóval korábban és jóval olcsóbban tették eladóvá termésüket, mintsem kelletett volna, s igy kevesebbet kaptak, mint a mennyit kaphattak volna a borért.

Különösen a szüret előtt való eladás az, a mire nézve a bornál igen nagy óvatosság ajánlható. Mert természetes dolog, hogy az, aki a bort hetekkel, vagy esetleg hónapokkal a szüret előtt megveszi, a mikor még a must minőségét illetőleg senki sem lehet tájékozva, ugy csinálja meg a számitását, hogy a vétel akkor is kifizesse magát neki, ha az előre megvett must silány minőségü lesz is. Minthogy nálunk nincs szokásban a vételárnak a must cukortartalma szerint való megállapitása, hanem hektoliterenként megállapitott fix áron történik a vétel, az elővételeknél a vevő ugyanannyit fizet akár 12 fokos, akár pedig 24 fokos lesz a must s igy természetes, hogy a vevő a vételárat a legrosszabb esetre kalkulálván, a mustnak minőségbeli értéktöbblete tisztán az ő javára esik. Abból a termelőnek semmi haszna nincs, hanem csak kára van.

Hasonlóképen csakis a vevőnek lehet haszna abból is, a mi pedig — sajnos — nagyon gyakori eset, ha az elővétel alkalmával mutatkozó termés mennyiségében a szüretig, bármi oknál fogva, csökkenés áll be.

Ha ugyanis az elővételkor — mondjuk juliusban vagy augusztusban — bő, közép, vagy akármilyen termés mutatkozik, természetes, hogy a vevő ehhez képest fogja a vételárat megajánlani. Ha már most elemi csapások,

---

— Ezek itt a leggazdagabb népek. Gazdagabbak a kastély tulajdonosánál is. Tegnap érkeztek vissza Itáliából. Ezek sokat adhatnak — mondja sóváran az öreg.

Régen, amikor még átjárt a kis Ily konteszhez a kastélyba — amely szembe volt a birtokukkal — gyönyörü napot töltött el. Legszivesebben a garderobe-szobákban bujkáltak. Hosszu uszájos ruhákba öltözködtek és királynőknek, hercegnőknek képzelték magukat. Hányszor rászólt ilyenkor az öreg Máli komorna:

— Ejnye, ejnye, hát ez mire való?

— Belőlem amugy is princesz lesz, Máli néni! — felelte rá Ibolyka.

— Komédiás princesz, ugy-e? Csak vigyázz magadra!

És tényleg azzá lett. Edesanyja halála után egyetlen egyszer volt szinházba és akkor elfogta a mámor!

Szigoru apja sohse engedte volna meg, hogy szinésznő legyen, ezét szökött meg a vándorszinész-truppal . . . Atyja sohse bocsátott meg neki és ő babonásan hitte, hogy ezért nem lett boldog . . .

Sóhajtva nyomta meg a nyaraló kapuján a csengőt.

Simára borotvált inas nyitott kaput. Egy kis villogó szemü, fekete kutya szökött ki mellette és felugrott a szinésznőre. A leány nagyon szerette a kutyákat és megakarta simogatni a kis állatot.

— Ide Johny! — szólitja vissza magához az inas.

— Mi tetszik! — kérdezte azután.

— Az uraságával szeretnék beszélni! — mondta legbüszkébb magatartással Ibolyka kisasszony.

— Igazán nem tudom . . . mondta akadozva az inas.

— Kit jelentsek be kérem? Csak ma érkeztünk vissza az utazásról — tette hozzá.

Pataki kisasszony megmondta a nevét, a komornyik a hátul álló Gábor bácsira nézett.

— En csak a szinlapkihordó vagyok, — mondta szerényen hajlongva Gábor bácsi.

— Ah, nem voltunk ugyan még a szinházban — de azért . . . — a mellényzsebéből kivett pénzdarabot s a mélyen hajlongó Gábor bácsi tenyerébe csusztatott. A lépcsőfeljáratnál egy komorna jelent meg, akinek félhangon mond valamit az inas. A leány elsietett, de csakhamar visszajött.

— A rokokó szalonba! — mondta röviden.

Az a mozdulat, amelylyel az inas Pataki kisasszonynak ajtót nyitott a rokokó szalonba, egy árnyalattal alázatosabb volt. Ott benn körülnézett a szinésznő. Az asztalon számos jótékonysági prospektus és brosura volt. Itt ugy látszott, azt hitték, hogy ő is valami jótékony egyletnek a kiküldöttje. Gunyosan mosolygott. Az ő látogatása magánjótékonycélu látogatás.

Szétnyillott a szomszéd szoba portiérje és magasalaku, elegáns férfi jött be, szürkülő hajjal, de fiatalos, barna szemekkel.

— Bocsánatot kérek, a feleségem rögtön itt lesz. Parancsoljon helyet foglalni. Ugyebár a Fehér Kereszt ügyében keresett fel bennünket?

A szinésznő megremegett! Reszketett a kezében lévő kis csomag is! Ez a hang! És most már az arcvonásokat is megismerte! Az elmult husz esztendő egyszeribe elmerült és fiatalon, elragadó szeretetreméltóságban látja a férfit, akit oly forrón szeretett és aki most nem ismerte még.

A feleségem őszintén érdeklődik az ügy iránt. Utazásunk közben több ilyféle intézményt látogattunk meg.

Eh, jobb, hogy nem ismerte meg. A szeleburdi kis hadnagynak Isten felvitte a dolgát. Nyomoruságos vándor élete közben soha se gondolt reá Pataki Ibolyka. Csak egy szinlapot ha átnyujtana neki, rögtön felismerné benne a kis Ibolykát, akinek oly tüzesen udvarolt a kis felvidéki városban és akit akkor — minden ok nélkül — kompramittált . . . Kacagtató látvány lesz a méltóságos asszony arca is, ha megtudja, hogy a várt egyleti hölgy helyett komédiásnőt fogadott . . . Erőt vett rajta a régi dac és ugy érezte, hogy valami rendkivülit tudna most megtenni. Emelt hangon tudna beszélni a volt kis hadnagyhoz:

— Eljöttem ma ide régi tartozásának kamatokkal való visszafizetéséért. Mert ön elfelejtette visszafizetni azt a néhány aranyat, amelyiket valamelyik hónap huszonötödik napján kölcsönzött ki tőlem. Akkor nekem abból egy hétig jutott volna meleg étel. Akkor én még büszke voltam nagyon és nem akartam felszólitani, hogy fizessen. De ma lássa kérem, egészen másformán látom ezt az ugynevezett életet . . .

De ezt csak goudolatban mondta el, ellenben megsimogatta a körülötte ugrándozó kis kutya selymes szőrét, miközben halkan mondta:

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

peronospora, szőlőmoly, aszály, jégverés stb. folytán a termés szüretig felére, negyedrészére, vagy még ennél is kevesebbre apad is le, azért a vevő egy hektoliter mustért mégis csak a jobb terméskilátások közt megállapitott árt fogja megfizetni, holott a must, a termés mennyiségének csökkenése folytán, tényleg sokkal többet fog érni szüretkor. Az elővételkor mutatkozó termés mennyiségének csökkenése folytán természetszerüleg előálló értékemelkedés tehát megint csak a vevő javára esik s az eladónak ebből ismét tetemes kára származhatik.

Mind a termés mennyiségének csökkenéséből, mind a minőség javulásából származó s a borárak kedvező alakulását okozó előnyökről le kell tehát mondania annak, aki a mustot jóval a szüret előtt eladja. Ezzel azonban nemcsak magának okoz kárt, hanem a többi szőlőbirtokosoknak is, mert az ilyen olcsó eladások rendszerint a borárak lenyomását eredményezik az illető borvidéken.

Vannak szőlősgazdák, akik nem is maguk szüretelnek, hanem a tőkén adják el a termést, a mi rendszerint még a legrosszabb üzlet szokott lenni a termelőre.

Az is nagy hiba, hogy ha a termelők nem gondoskodnak előre a szürethez szükséges hordókról, mert szüretkor, amint ezt különösen nagyobb termés esetén, például 1908-ban láttuk, vagy nagyon drágán, vagy egyáltalában nem kapnak már hordót. Igy teljesen kiszolgáltatják magukat a vevőknek s kénytelenek potom áron elvesztegetni a terméstt, s ez megint csak hátrányos a többi termelők borai árának alakulására is.

Most, mikor az uj bor árának kedvező alakulására a legjobb kilátásaink vannak, melegen ajánljuk az elmondottakat szőlősgazdáink figyelmébe.

Használjuk ki az uj bor árának kedvező alakulására alkalmas conjuncturákat, a mire oly nagy szükségünk van, mert köztudomásu dolog, hogy ma már évről-évre többe kerül a szőlő munkálása és fenntartása s ezt a borkereskedőknek is méltányolniok kell.

Ne siessünk az uj bor eladásával!

A földadóbizottság ülése.

A vármegyei földadóbizottság Zilahon a vármegyeház kistermében szerdán, szeptember 18-ikán, báró Jósika Lajos korelnök elnöklete alatt tartott ülésében a tasnádi első, második és harmadik, a zilahi első, második és harmadik és a szilágysomlyói első és második osztályozási vidékre vonatkozólag beadott fölszólamlásokat birálta el.

A tanácskozásban az elnökön és Mántó Miklós kataszteri biztos előadón kivül részt vettek K. Nagy Béla, Bölöni Sándor, Sántha Dezső, Deutsch Zsigmond, idősb Pojlák József és Fényes Károly bizottsági tagok, utóbbi ugy is mint a bizottság jegyzőkönyvvezetője. Az előadó beterjesztette, hogy:

A tasnádi becslőjárás I-ső osztályozási vidékének 12 községe közül, 8 községből 116 tétel, — ugyanazon becslőjárás II-ik osztályozási vidékének 21 községe közül 3 községből 27 tétel ellen adatott be felszólamlás, — ugyanazon becslőjárás III-ik osztályozási vidékének 8 községe közül azonban egyben sem adatott be felszólamlás.

A zilahi becslőjárás I-ső osztályozási vidékének 34 községe közül 4 községből 19 tétel ellen adtak be felszólamlást, a becslőjárás II-ik osztályozási vidékének 17 községe közül egy községben sem, — ugyanezen becslőjárás III-ik osztályozási vidékének 10 községből szintén egyetlen községből sem adtak be felszólamlást.

A szilágysomlyói becslőjárás I-ső osztályozási vidékének 24 községéből 2 községben, 4 tétel ellen, — ugyanazon becslőjárás II-ik osztályozási vidékének 30 községéből 1 községből, 3 tétel ellen adtak be felszólamlást.

A vármegye 3 becslőjárásában, illetve 8 osztályozási vidékének 155 községe közül 137 községben felszólamlás nem adatott be, 18 községben pedig összesen 169 tétel ellen adtak be felszólamlást.

A felszólamlások tulnyomó része főleg a tasnádi becslőjárásban elrendelt uj osztályozás eredménye ellen irányult.

A felszólamlások folytán küldöttségileg történt helyszini kiszállások alkalmával a vármegyei előadó és a földadóbizottság küldöttségi tagjai egyértelmüleg birálták el a tasnádi, zilahi és szilágysomlyói becslőjárásban beadott 169 felszólamlást, véleményeltérés egy esetben sem forgott fenn.

A felszólamlások a földadóbizottságban járásonként felolvastattak és a bizottság a vármegyei előadó által a küldöttség munkálatának megfelelően tett fentebbi előterjesztését egyhangulag elfogadta.

KÜLÖNFÉLÉK.

Dal egy dalról.

Parasztlegények dalolnak az utcán,
Merengve, hosszan hallgatom,
Szerelmes és búbánatos a nóta . . .
S emlék hull a szivemre, hulló rózsa,
Rá ismerek: az én dalom!
— Szerelmes és bubánatos a nóta!

Én irtam ezt valaha a Nagyerdőn,
Szomoruan, szerelmesen.
Velem sirtak a harmatos falombok,
A pártjavesztett, búgó vadgalambok,
Csak egy leány nem sirt velem . . .
— Velem sirtak a harmatos falombok!

Hejh, az a lány maholnap öregasszony,
Elhervadunk, elhamvadunk.
Csak ez a dal marad meg ifjan, épen,
Szerelmünk bús vándorló lelkeképpen,
Mikor mi már rég porladunk . . .
— Csak ez a dal marad meg ifjan, épen!

Szaboloska Mihály.

— **Első nap a „parlamentben.“** Szeptember 17-én, a hosszu nyári szünet után ismét megnyilt a dunaparti büszke palota: a „Parlament.“ Egészen ugy viharzott az ülésterem, mint a véderőtörvény megszavazásának a rendkivüli napján. Az egyesült ellenzék minden rendelkezésére álló eszközzel folytatta a harcot a parlamentarizmus megölői, a szentistvánrend gyászvitézei: Tisza és Lukács ellen. A sértő, meggyalázó kifejezések áradatát zuditották a függetlenségiek a házelnök és a kormányelnök fejére, rémes zajjal, sipolással, padveréssel lehetetlenné tették a tanácskozást. Tisza több izben kisérletet tett arra, hogy a gyorsiróknak diktálja beszédét, de a fülsiketitő zajongás, közben a Barabás Béla proponálására kórusban énekelt Kossuth-nóta hangjai elnyomták a szavát. Az izgalmak tetőfokában — ugy látták némelyek — megvillant a parlamentben a revolver is: Szacelláry György munkapárti képviselő revolvert rántott a terem közepén álló Károlyi Mihály grófra. Négy óra tájban Tisza kiadta a parancsot Pavlik rendőrfelügyelőnek s ez 120 rendőrrel egy mellékajtón (a főbejárást elbarri-

---

— Édes kis állat.

— A feleségem kedvence — mondta a férfi, halk fütytyel szólitva magához a kutyát, mert az apró, hegyes fogaival tépegette a színésznő ruhájának fodrát.

— Johny! — hangzott az ajtó felől.

— A feleségem!

Pataki Ibolyka villámgyorsan egyenesedett fel. Kiáltani szeretett volna, de torkán akadt a hang és a keze akaratlanul a szivéhez kapott.

Azzal igazán nem törődött, amikor a „snájdig“ Pista hadnagygyal találta magát szemben. A reá való emlékezést a szomoruság árja nyelte el. De most, amikor váratlanul Ily kontesz jelent meg előtte, egyszeriben felmerült az ártatlan gyerekkor minden boldogsága — és érezte, hogy nem birná el a kérdezősködés és beismerés, reá nézve kinos és lealázó voltát . . .

— Bocsánatot kérek — rebegte lesütött szemekkel, annak örülve, hogy az asszony nem ismerte meg — bocsánat, tévedtem . . .

Ezzel már kinn is volt az oszlopos csarnok kapuja előtt, amely előtt két kőoroszlán őrködött, oly hangosan vágódott be utánna — hogy az egész épület megrendült. Ez csöppet sem illett a zajtalan, arisztokratikus miliőbe. Vadul kacagott:

— Ilja!

— Ejnye be jókedvü a kisasszony — mondta a közelben várakozó Gábor bácsi — ugy-e előre megmondtam, hogy itt siker lesz. Most kérem erre jobbra, ha ugy tetszik.

— Nem megyek! — Az öreg ember kezébe nyomta a jegyeket. — Erti?! Nem megyek! Levegőre van szükségem és egyedül akarok lenni, nem akarok embereket látni.

— De kérem kisasszony, akkor mi lesz hát a jutalomjátékból?! A báróné ott a főtéren, már egy nagy bukétát rendelt, most mondta a kertész, akivel összetalálkoztam.

De Pataki kisaszony már nem hallotta a becsületes Gábor bácsi szavait. Ott szaladt a tóhoz vezető fasoron végig. A partjának közelében megállapodott. Mily tiszta volt a levegő. Mennyire meghatott, ha ezek ketten is ismertek reá! Örült, hogy elmenekült annak a férfiunak szemei elől, aki gonosz játékot üzött szerelmes szivével és végül azt irta neki:

— Rendeznem kell ziált anyagi helyzetemet . . . egy csunya kislány belém szeretett . . . Részemre nagy szerencse, hogy ugy történt. Gondold kérlek, hogy meghaltam . . .

És Ily kontesz?! Ugy állott ott előtte, szürke angol ruhájában, egyszerüen, simán fésült hajával, jóságos finom arcával változatlanul. Ugyanolyan volt mint régen: egyszerü, előkelő, aki amugy sem értette volna meg őt . . . A sajnálatát, a részvétet, azt pedig nem akarta . . . Annyi nyomor, szomoruság, küzködés és önámitás volt körülötte — és mindezekért közönyös emberek egy kis tapssal fizettek . . . Es látta a jövőjét . . . Erős, egészséges fizikuma még sok évet kibir. Később veszekedő anyós, otromba szakácsné avagy más aféle némberek képében mulattatja majd az embereket . . . A karzat vihog, a páholyban sajnálkozva mosolyognak rajta . . . Es eszébe jut az a nap, amikor tizenhétéves korában egy derék tanár megkérte a kezét. Talán több tehetsége lett volna a becsületes feleség — a szerető anya szerepére . . . talán . . .

Fájt a feje — a szemei égtek! Nagyon megutálta az életet! Csak ne találkozott volna ma Ily kontesszel! Akkor talán nem is gondolt volna vissza boldog gyerekkorára.

Az esti főpróbán nagyon várták Pataki kisasszonyt. Egy kis levelet adtak az igazgatónak, aki olvasás közben halálravált arccal támaszkodott a szék támlájára, azután a közelében álló színésznek nyujtotta oda a levelet. Ez hangosan felolvasta:

„Kedves direktorom és kedves bajtársaim!

Nem jövök el a próbára. Itt hagytam a szinházat, amelynek életkomédia a neve! Nem játszom többé. Isten veletek!

Pataki Ibolyka.“

Miután eltemették a tóból kihalászott Pataki Ibolykát, mindannyian dicsérték az elhunytat.

A főtéren vidám gyermeksereg játszadozott, hancurozott. Kacagtak egy kis szőkefürtü leánykát és körben forogva felhangzott az egyhangu játékversike:

„Kis kacsa fürdik
Fekete tóba . . .“

Dóra.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

kadirozták az ellenzékiek) benyomult az ülésterembe s megkezdte a képviselők eltávolitását. Ez azonban nem ment simán: Károlyi Mihály gróf inzultálta Pavlik rendőrfelügyelőt, aki erre parancsot adott Polyák István rendőrnek a gróf kivezetésére. A hazafias érzelmü rendőr megtagadta a parancs teljesitését, mire Pavlik azonnal letartóztatta. A többi rendőr azután kituszkolta a képviselőket, közöttük Károlyi Mihályt is, aki a kiállott izgalmak következtében elájult a kijáratnál. Kilenc órakor egyetlenegy ellenzéki képviselő sem volt már a teremben. A magára maradt mungók előtt Tisza javaslatot tett, hogy a kizárt képviselőket adják ki a mentelmi bizottságnak. A proskribáltak névsorában ott van országgyülési képviselőnk: Barabás Béla neve is.

— **Városi közgyülés lesz** szeptember hó 21-én d. e. 10 órakor a Wesselényi-téren lévő városház tanácstermében. A közgyülés egyetlen tárgya: a timárszintelkének megvásárlási ügyében érdemi határozathozatal.

— **Uj anyakönyvvezető-helyettesek.** Vármegyénk főispánja Máthé József, körjegyzői irnokot a sarmasági anyakönyvi kerületbe, Sarkadi István, körjegyzői gyakornokot a magyarkeceli anyakönyvi kerületbe a születési, házassági és halotti anyakönyvek vezetésére anyakönyvvezető helyettessé nevezte ki.

— **Elmarad az ellenőrzési szemle.** A m. kir. honvédelmi miniszter rendelete értelmében a m. kir. honvédség nem tényleges állományu legénységének ellenőrzési szemléjét a folyó évben nem tartják meg. A tartalékos tiszteknek, valamint hadapródjelölteknek és hasonló állásuaknak bemutatása azonban a folyó évben is megtörténik.

— **A polgári leányiskola uj helyisége.** A polgári leányiskola elhelyezésének régóta huzódó ügyében most régre döntés történt: a vallás- és közoktatásügyi miniszter az iskola céljaira 1912. szeptember 1-től kezdődőleg tiz évre bérelte a Láng József-féle házat. Ezzel az intézkedéssel — legalább egy időre — az iskola kényelmes és egészséges elhelyezése biztositva van. Október elején már el is hagyják a polgári iskolás leányok az eddigi poros helyiségeket s tanulmányaikat az uj iskolában folytatják tovább.

— **Uj vonatjárat.** Régi kivánsága a környék lakosságának, főként a margittaiaknak, hogy a jelenleg csak Szilágysomlyó Berettyószéplak között közlekedő vegyesvonat forgalma Margittáig kiterjesztessék. Ennek a kivánságnak most eleget tesz az uj októberi menetrend, mely szerint a vegyesvonat október 1-től kezdve Szilágysomlyótól Margittáig fog közlekedni. Margittáról az indulás reggel 5 óra 10 perckor történik, a margittai állomásra való érkezés idejét pedig este 10 órára tették. Az októberi menetrendben különben a vidék vonalait illetőleg egyéb változás nincsen.

— **Gyászrovat.** Özv. Veverán Vencelné szül. Kelemen Erzsébet életének 90-ik évében, Szilágysomlyón folyó évi szeptember hó 11-én délután 5 órakor elhunyt. A megboldogult földi maradványait folyó hó 13-án délután 3 órakor a róm. kath. egyház szertartásai szerint helyezték örök nyugalomra. Halálát gyermekei: Veverán Vencel, Merk Jánosné szül. Veverán Erzsébet, unokái: Veverán Erzsébet férj. Ruszka Kálmánné, dr. Veverán György, Merk Erzsébet férj. Székely Gyuláné, Veverán Károly és Veverán Anna, férj. B. Takáts Lajos gyászolják. — Papp Tivadar Szilágysomlyó városnak hosszas időn át lelkiismeretes gondossággal müködött városgazdája, életének 79-ik évében, folyó szeptember 16-án Sepsiszentgyörgyön elhunyt. Gyermekei: Papp Irma férj. Moldován Tivadarné, Papp Antal, Papp Simon Papp Anna és nagyszámu rokonság gyászolják.

— **A sötét város.** Itt is, ott is felhangzik a panasz a villamvilágitás gyarlósága miatt. Esténként addig, amig a gyér világu villamoslámpák kigyulladnak (meglehet hogy a „világitási naptár“ szerint igazodnak, de az bizonyos, hogy akkor már rég elfelejtettük a napot) kezét, lábát, nyakát kitörheti az ember ebben a ködös, cudar időben. Ivlámpák, mintha nem is volnának. Ejfél után égő villamos lámpát csak kilométeres distanciákban láthat az ember. A bajok szanálását az „uj részvénytársaságtól“, várjuk, de ugy látszik, — hiába.

— **A kárásztelkiek és a tanitójok.** Szép példáját szolgáltatta Kárásztelek községe annak, hogy hogyan kell megbecsülni a tanitóság fáradságos, nehéz munkáját. A község kántortanitója: Zsugán Ferenc a napokban töltötte be kántortanitói tevékenységének 25-ik évét. Ebből az alkalomból a jubiláns tanitót volt tanitványai a község és az iskolaszék részvételével meleg ünneplésben részesitették, melynek keretében Somossy Viktor, r. kath. plebános, Dobai János közs. biró, Sebestyén György isk. gondnok, Nemecz Károly körjegyző üdvözölték a jubilánst és becsülésük jeléül az iskolaszék, a község és a volt tanitványok nevében számos szép ajándéktárgygyal lepték meg. (Az ajándéktárgyak között egy nádpálca is szerepelt, mely egy ötvenkoronás bankóval és „Még 25 évig a vásott nebulók megfékezésére“ felirással volt feldiszitve.) Este száz teritékü társas vacsora és táncmulatság volt.

— **Az „Északkeleti Vármegyei Szövetkezetek Szövetsége,** mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja“ 1912. évi szeptember hó 24-én Szatmáron a Városház nagytermében d. e. 10 órakor évi rendes közgyülést tart. A közgyülés tárgysorozata ez: Elnöki megnyitó. Jelentés a „Szövetség„ és kötelékébe tartozó szövetkezetek 1911. évi müködéséről. A „Szövetség“ számadásaira vonatkozó számvizsgáló bizottság jelentése s ennek alapján a felmentvény megadása. Intéző-bizottsági tagok választása. Felolvasás. Tartja: Gönczy Antal esperes-lelkész. Ohajtások a Központtal szemben, — bevezeti Imre Károly, nagybányai szövetkezeti könyvelő. Szabad előadás, — tartja Károly Ferenc, ombódi hitelszövetkezeti könyvelő.

— **A vak ember tragédiája.** Hatvanhat-évig hordozta az élet sulyos terhét Szücs Aron bagosi gazdaember. Husz éves korában elvesztette a szemevilágát s azóta, 46 hosszu esztendő óta nem látta a felkelő napot, nem élvezte az élet gyönyörüségeit. Végre megunta a földi örök sötétséget s a csür gerendájára felakasztotta magát. Vasárnap reggel holtan találták meg az emberek.

— **„AZ EST“** naponként délelőtt 1/2 11 órakor kapható **Schvarcz E. és Társánál.**

— **Az életöröm könyve** az, amely kioktatja az olvasót arra, hogy mint őrizheti meg erejét, egészségét, vagy mint szerezheti azokat vissza, ha akár tulfokozott munka, akár tulzásba vett szórakozások folytán elvesztette őket. Ezt a kitünő könyvet megkapja mindenki, ha az Elektro Vitalizer Orvosi Rendelő Intézettől (Budapest, VI., Andrássy-ut 17. I. em. 50.) levelezőlapon kéri. Ne mulassza el senki ismeretének gyarapitását, mert ezen érdekes könyv megbecsülhetetlen jó tanácsokkal szolgál egészségesnek és betegnek egyaránt.

— **Az uj jövedelmi adó.** 1913. január 1-én életbe lép az 1909. X. t.-c., mely az uj jövedelmi adóról szól. Az uj adótörvény szerint megszünik az I—IV. osztályu kereseti adó s e helyett oly adókulcs állapittatott meg, mely egyformán alkalmazandó mindenkire, a biztositási vállalatokra, részvénytársaságokra, szövetkezetekre stb. stb. Az uj adótörvény a minimumot mentesiti, vagyis akinek 800 koronán aluli jövedelme lesz, az adót nem fizet, ellenben minden forrásból való bevétel adóköteles lesz. Adóköteles lesz a tiszteletdij, tandijjutalék, vizsgadij, esketési, temetési dijak, játékkártya nyereségek, isismétlődő ajándékok, vagy jutalmak, borravalók. Adót fizet, aki sorsjegyet tart, vagy sorsjegyen nyer. Azok, akik 7000 koronán felül huznak szolgálati, vagy nyugdijat, adópótlékot fizetnek. Az olyan adózó, kinek jövedelme a 8000 koronát meg nem haladja, ha hozzátartozóit házánál tartja, kedvezményben részesül. Az uj törvény szerint az adókivető bizottság az adóköteles könyveit átvizsgálhatja, ha ez nem engedi meg, adója szigorubb megitélés alá jön. Egyébként az uj adókulcs következő lesz:

800— 900-ig	5	korona
900—1000	„ 6	„
1000—1100	„ 7	„
1100—1200	„ 8	„
1200—1600	„	koronánként emelendő
1600—2000	„ 2	koronánként emelkedik
2000—2400	„ 2	koronánként
2400—3000	„ 4	„
3000—4000	„ 6	„
4000—5200	„ 8	„

5200-tól a jövedelem emelésének arányában emelkedik az adókulcs is, ugy hogy 14,000 K után 450 korona adót kell fizetni és 40,000 korona után már 1720 korona lesz az adó.

— **Ha már minden kétségen kivül áll,** hogy a Nestlé-féle gyermekliszt egy mindenkor teljesen megbizható gyermektáplálékot nyujt, mert félszázad tapasztalta és eredménye nemcsak az orvosokat és közönséget elégitette ki teljes mértékben, hanem mivel Nestlé sok esetben már a harmadik generációnál van használatban — ki is mutatta, hogy ezen készitmény kiváló jó hatással van a gyermek első alkati fejlődésére, illetőleg azt erősen támogatja. A Nestlé készitmény mint diätikus-tápszer gyomor-és fertőzőbetegségeknél is (tuberkulosis, tiphus), nagyon gyakran és kitünő eredménnyel használtatik.

— **Husz eredeti rajz és könyv — ingyen.** Egy hires francia államférfiu és publicista, Olivier mondotta:

— Nagyon sokra tartom az élclapokat, mert hatalmas hivatásuk van. Az, hogy a nemzeti elmésség nagykövetjei legyenek.

A meleg, mély, gazdag speciális magyar humornak kétségtelenül első képviselője ma a Kakas Márton, a szövegében legtartalmasabb, rajzaiban legmüvészibb és kiállitásában legszebb magyar élclap. A Kakas Márton, amelyet Sipulusz alapitott és Szöllősi Zsigmond a felelős szerkesztője, a toll és az ecset humoristáinak olyan elitgárdájával szolgálja a maga hivatását, a milyen még soha egy magyar élclap zászlaja alatt nem csoportosult. Külön becsvágya, hogy minden müvelt családnak is kedves heti vendége legyen és ezért hozzászól nemcsak a politikai, hanem a társadalmi, irodalmi és müvészi élet minden mozzanatához is csipősen, tréfásan, de ugy, hogy soha egyetlen sorral, vagy vonallal se izlést, se erkölcsöt nem sért. Mindezeken fölül, amellett, hogy a legszebb és legolcsóbb magyar élclap a Kakas Márton, példátlan kedvezésekkel is szolgál előfizetőinek. Minden negyedévben öt magyar müvésznek öt eredeti rajzát sorsolja ki közöttük és küldi el diszes keretben a nyerteseknek és minden héten egy kötet könyvet juttat Fejtörő rovatja megfejtőinek. Tehát évenként egy egész képtárt és egy egész könyvtárt ád ingyen. A legközelebbi rajzsorsolás október hónap tizedikén lesz és résztvesz benne mindenki, aki legalább egy negyedévre a Kakas Mártonra előfizetett. Az előfizetési dij negyedévre 3, félévre 6, egész évre 12 korona, amely összeg a kiadóhivatalba, Budapest, VIII., József-körut 5. sz. a. küldendő.

Brüder Kálmán **női és férfi divatáruházában**

az őszi és téli divatujdonságok megérkeztek.

Model-kosztüm és ruhaszövet-különlegességek, selyem és bársonyujdonságok, diszek és ruhakellékek. Meglepő választék! Versenyen kivüli olcsó árak!

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

— **Szerkesztőváltozás a Fidibusznál.** A magyar humorirodalomnak szenzációja van. A Fidibusz ettől a héttől kezdve Paulini Béla szerkesztésében jelenik meg, akinek tolla, irásai és rajza egyaránt népszerüek. A mostani szám meglepően friss, eleven, tele van aktuális szövegekkel és artisztikus képpel. A Fidibusz az uj szerkesztő alatt nem utazik direkt pikantériákra, minden jó témát egyaránt feldolgoz. De szabadon és bátran dolgoz fel mindent. Egy-két ilyen brilláns szám és a Fidibuszról ismét beszélni fognak! Tessék átlapozni! Egy szám ára tizenkét fillér. Mutatványszámot szivesen küld a Fidibusz kiadóhivatala, Budapest, Rökk Szilárd-utca 12.

— A **„Vasárnapi Ujság“** szeptember 15-iki számának szenzációja a mezőhegyesi hadgyakorlatok s a trónörökös fogadtatásának képei, melyek hiven és érdekesen tüntetik fel a mult napok e legnagyobb magyar szenzációját. A többi képek és kép-sorozatok tárgyai: halott-hamvasztás Indiában, a szabadkai uj városháza, legujabban kiásott azték épitmények, képek az eucharisztikus kongresszusról. Berthold gróf külügyminiszter és Bethmann-Holweg kancellár buchlaui találkozásáról, a kassai vértanuk szobráról az esztergomi bazilikában. Szépirodalmi olvasmányok: Szende-Dárday Olga és Barrie regénye, Bán Ferenc novellája, Haraszthy Lajos, Jászay-Horváth Elemér és Varságh János versei. Egyéb közlemények: Littkei Antal müvészi rajza, cikk Pitt Williamról s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, sakkjáték, stb. A „Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára negyedévre öt korona, a „Világkrónikà“-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság“ kiadóhivatalában. (Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 4. szám.) — Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap“, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre 2 kor. 40 fillér.

A közönség köréből.†

A „Szilágysági Ujság“ cimü lap a városház épitése ügyében s a Tóásó Pál müépitész terve érdekében ugy véli célját elérni, hogy mást, aki esetleg jobb programmal, de a városra minden körülmények között előnyösebb javaslattal merészkedik előlépni, azt egyszerüen leolcsójánosozza, kisérletező májszternek nevezi, meg nem tudom mi másnak és igy nem gondol semmi másra, csak a drága első dijjal kitüntetett terv dicsőitésére.

Mindenekelőtt kijelentem, hogy a „Szilágysági Ujság“-nak a Tóásó-féle terv szerinti épitkezés előnyére leközölt adatok nem fedik a valóságot.

A Tóásó-féle tervet nem lett volna szabad első helyen kivitelre ajánlani, mert nem felelt meg a programmnak sem, — de még kevésbé a város érdekeinek. (A részletekkel is szivesen szolgálok.)

Arról a lapról, a melyik ilyen kivitel mellett kardoskodik, nem tételezhető fel, hogy önzetlenül a város érdekében cselekszik.

Azzal, hogy ilyen erősen és mindenféle eszközzel harcol a kitüntetett terv mellett, csak azt bizonyitja, hogy annak nagy szüksége van arra.

A „Szilágysági Ujság“ már előbb is lekissebbit egy pár szilágysomlyói iparost, akik a város érdekében vették fel a versenyt, ha vállalatokat akartak elnyerni a várostól. Pedig tudtommal azok az iparosok egész helyesen reális árakat adtak és azért a pénzért tisztességesen el is készitették volna a szóban levő épületet, — persze nem 40% nyereséggel.

A magam részéről visszautasitom a „Szilágysági Ujság“-nak az olcsó Jánosok, stb. kifejezéseit és kijelentem, hogy az általam benyujtott javaslati tervet a városházára vonatkozólag éppen olyan jó és hires épitész készitette, mint az első dijjal kitüntetett tervet. Másrészt pedig ugyan mit ugrál a „Szilágysági Ujság“ a hivatott, vagy nem hivatott müvészettel. Hát tudja azt, hogy Szilágysomlyón terem és termett már más is olyan legény, aki minden képzettség, illetve kvalifikáció nélkül irodalmi müvel pályadijat, de országos pályadijat nyert, — és láttunk már városi mérnököt mérnöki oklevél nélkül, épitőmestert épitőoklevél nélkül, ügyvédet láttunk, aki előbb bádogosinas volt, stb., stb.

Megnyugtatom a „Szilágysági Ujság“-ot, hogy hála Istennek, akkora épületem van épités alatt még ma is, mint a leendő városházuk és nem konkurrálni mentem oda, hanem csak a szülővárosom iránti érdeklődésből.

Munkács, 1912. szeptember 15.

Besenczky Gyula,
épitész.

* Ezen rovat alatt közérdekü felszólalásokat dijtalanul közlünk, — azonban a felelősség minden tekintetben teljesen a beküldőt terheli. Szerk.

Egy joghallgató tanitványt keres. — Cim a kiadóhivatalban.

Kolozsvári jogi vizsgákra
rendes és
rekapituláló kurzusok
szeptember hó elején kezdődnek
Dr. Polcz Rezső ügyvéd
jogi szemináriumában Kolozsvár, Egyetem-utca 7. sz. a. 30—52
Jegyzetek augusztus hóban mérsékelt áron kölcsönöztetnek ki.

Luna
Tüneményes jelenség az ásványvizek terén.
Próbálja meg!
„LUNA“ kénes forrás főraktára:
Szatmárnémeti, Rákóczi-utca 26.
Kapható: ***a Közgazdasági bank áruosztályánál Szilágysomlyón.***

9833—1912. tkvsz.

Arverési hirdetmény.

A kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság a m. kir. államkincstár végrehajtatónak Rósenberg Mihály végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyben a végrehajtást árverést 257 korona 16 fillér tőke, ennek 5% kamata, 40 korona 90 fillérben már megállapitott per és végrehajtási, valamint 30 korona 50 fillérben árveréskérési költségek kielégitése végett az 1881. LX. t.-c. 144. §-a alapján és a 146. §-a értelmében, a zilahi kir. törvényszék és a szilágysomlyói kir. járásbiróság területén levő, a szilágysomlyói 492. sztjkvben A. † 1. rsz. a felvett 740. hrsz. ingatlanra vonatkozó épülettulajdoni s telekhaszonélvezői jogból Rósenberg Mihályt illető $^1/_2$-ed részre a C. 4. alatt Gudor Zsuzsánna férj. Kálmán Ferenc javára bekebelezett szolgalmi jog fenntartásával ezennel 3900 koronában megállapitott becs mint kikiáltási árban a következő feltételek mellett elrendeli.

1) Az árverés foganatositására határnapul: **1912. évi október hó 2.** napjának d. e. 10 óráját tüzi ki e kir. járásbiróság, árverési termében (földszint.)

2) Ezen árverésen a fenti ingatlanok a kikiáltási ár felénél alacsonyabb árban el nem adható.

3) Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok kikiáltásiárának 10%-át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirban a birósági kiküldött kezéhez bánatpénzül előre letenni, avagy annak előzetes letétbe helyezéséről nyert elismervényt átszolgáltatni.

4) Aki a fenti ingatlanért a kikiáltás árnál magasabb igéretet tesz és többet igérni senki sem akar, az nyomban köteles a kikiáltási ár százaléka szerint megállapitott bánatpénzt az általa igért ár ugyananyi százalékáig kiegésziteni. Ha ennek a kötelezettségének nem tesz eleget, igérete figyelmen kivül marad és a haladéktalanul tovább folytatandó árverésen részt nem vehet.

5] Vevő köteles a vételárt az árverés napjától számitott 3 egyenlő részletben 30 napi időközben minden egyes vételári részlet után az árveréstől számitandó 5% kamataival együtt az 1881. december 6-án 33125. I. M. szám alatt kelt rendeletben előirt módon a szilágysomlyói kir. adó, mint letétpénztárnál lefizetni.

6) A bánatpénz az utolsó részletben fog beszámitatni.

7) Vevő köteles az ingatlanokat terhelő és az árverés napját követőleg esedékes adókat is átruházási illetéket viselni.

8) A birtokba lépésre az 1881. LX. 186. 181. §-ai irányadók.

9) Vevőnek a vételi bizonyitvány csak az esetben fog kiadatni, ha az árverés napjától számitandó 8 nap alatt előterjesztés és 15 nap alatt a Vhn. 28. §-a intézkedésének megfelelő utóajánlat nem tétetik.

10) A tulajdonjognak a vevő javára leendő bekebelezése csak a vételár teljes lefizetése után fog hivatalból elrendeltetni.

11) Amennyiben vevő az árverési feltételeknek eleget nem tenne, ellene az érdekelt felek bármelyikének kérelmére az általa meg vett ingatlanra ujabb árverés fog elrendeltetni.

Szilágysomlyó, 1912. augusztus 13. A kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóságtól. Kormos sk. kir. jbiró.

A kiadmány hiteléül:

Schlecht Lajos,
kir. tkvvezető.

108—1912. végrh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirott birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a és az 1908. évi XLI. t.-c. 79. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a szilágysomlyói kir. járásbiróságnak 1912. évi Sp. I. 646—3. számu végzése következtében dr. Nádudvary Jenő ügyvéd által képviselt Kósz Izsák petenyei lakos javára 130 K — f s jár. erejéig 1912. évi julius hó 31-én foganatositott kielégitési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 2150 koronára becsült következő ingóságok, u. m. malom jövedelem, olajmotor, malom szerkezet, olajütő szerkezetü viznyomásu prés, borjuk és szekér nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a krasznai kir. járásbiróság 1912-ik évi V. 32. számu végzése folytán 130 kor. — fillér tőkekövetelés, ennek 1912. évi junius hó 13-ik napjától járó 5% kamatai, $^1/_3$% váltódij és eddig összesen 68 korona 10 fillérben biróilag már megállapitott költségek erejéig, Bogdánházához tartozó malomnál és a községben végrehajtást szenvedőknél leendő megtartására **1912. szeptember 30-ik napjának** délutáni 3 órája határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni..

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégitési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Krasznán, 1912. évi szept. hó 7. napján.

THORDAY GERGELY,
kir. bir. végrehajtó.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Pannonia Szálloda.

Debrecen Piac-utca 42. sz. Hungáriával szemben.

50 fényesen berendezett **szoba** rézsodrony ágyakkal

Villany, Központi fütés és Fürdő

Utazó uraknak nagy kedvezmény.

Szives pártolást kér:

Márkus Jenő

szállodás és Dréher vendéglős.

3—5

Gyümölcs és szőlőszállító kosarat

bármily mennyiségben legelőnyösebben szállit:

Kosár Értékesitő Központ,

BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 49. szám. 5—6

A zilahi járás főszolgabirójától.

Pályázati hirdetmény.

Az 1000 korona törzsfizetéssel és 200 korona lakbérrel javadalmazott szilágyszentkirályi **aljegyzői állást** elnyerni óhajtókat felhivom, hogy az 1883. évi I. t.-c. 6., illetve az 1900. évi XX. t.-c. 3. §-ában előirt minősitésüket, eddigi szolgálatukat igazoló okmánnyal s születési anyakönyvi kivonattal is felszerelendő kérelmeiket hozzám **1912. évi október hó 5-éig** adják be.

Zilah, 1912. szeptember 12.

Tarpai Miklós,
főszolgabiró.

Eladó jutányos árban a Rákóczi-utcában 43. házszám alatti Rencz István-féle belsőség a rajta levő két, két szoba és egy-egy konyhából álló két házzal együtt.

Bérbeadó. Szilágyvármegyében 720 hold prima tagositott birtok uri és cselédlakkal s egyéb melléképületekkel tiz egymásután következő évre.

Eladó Nagyderzsida határában 33 hold 800 □ öl jóminőségü tagositott birtok, termő szőlő, lakóház és gazdasági épületekkel.

Ezen kivül eladó több **ház** és **szőlő.**

Értekezhetni **Sámuel Salamon** adás-vételi és közvetitő irodájában Szilágysomlyón, Báthory-utca 17. sz. 3—

Eladó alma.

Nagyobb mennyiségben eladó kémeri gyümölcsösömben **Batul, Arany pármén, Ananászrenett, Kanadai renett, Pónyik és Sóvári faj almatermésem.**

Bölöni Sándor,
Szilágysomlyó.

Szilágyvármegye krasznai járás főszolgabirója

2977—1912.

Pályázati hirdetmény.

Lemondás folytán a felsőszéki körjegyzőségben megürült **segédjegyzői állásra** pályázatot hirdetek.

Felhivom a pályázni óhajtókat, hogy az 1883. évi I. t.-cikkben, illetve az 1900. évi XX. t.-cikkben előirt minősitésüket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérelmüket hozzám **folyó évi október hó 5-ig** annyival is inkább adják be, mert a későbben érkezőket figyelembe venni nem fogom.

Javadalmazás.

Evi fizetés	1000 K
Lakbér	150 „
Közgyámi fizetés ezen állásra megválasztás esetén	119 „
Végrehajtásoknál napidij . .	4 „

Ha az állásnak megfelel, mellékjövedelem havonként 20—30 korona.

A választás napjáról később fogok intézkedni.

Kraszna, 1912. szeptember 13.

Sántha György,
főszolgabiró.

1—2

Értesités.

Tisztelettel értesitjük a nagyérdemü közönséget, hogy áramfogyasztóink kényelmére való tekintettel beszereztünk és raktáron tartunk diszes kivitelü és kitünően bevált —2

villamosvasalókat

mely szagmentességénél fogva fejfájást nem okoz, tisztán és kényelmesen kezelhető, ára 20 korona.

Ugyancsak ez uton értesitjük tisztelt fogyasztóinkat, hogy **Wolframlámpákat** drabonként 2 korona 40 fillérért árusitjuk.

„Lajos" Hengermalom
és villamosmü rt.

Tisztelt vevőközönség!

Az őszi idény előtt van szerencsém tisztelt vevőimet a beérkezett **legujabb divatu őszi és téli kosztüm, pongyola-** és **blouskelmék, selymek, bársonyok, kész blousok, valamint menyasszonyi kelengyék** megtekintésére minden vételkötelezettség nélkül meghivni, **melyek cégem páratlan versenyképességét igazolják.**

Kiváló tisztelettel:

Schvartz Ignác
cég.

2—3

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Értesités.

Tisztelettel értesitjük, hogy fogyasztó közönségünk kényelmére ugy rendezkedtünk be, hogy palackozott borainkat elöleges megrendelés esetén házhoz szállitjuk. Jó minöségü és aránylag olcsó borainkkal már eddig is megnyertük a tisztelt borfogyasztó közönség nagy részének jóakaratu támogatását s ezt a jó kiszolgálás által igyekezni fogunk a jövöben is megérdemelni.

Hogy borainkhoz olcsó és jó borvizet is szolgáltassunk, felkerestünk egy kitünö ivóvizet adó, a tenger szine felett 641 m. magasságban levö forrást Hármaspatakon s ezt vegytiszta folyékony szénsavval 4 légköri nyomás mellett telitve hozzuk forgalomba és szintén házhoz szállitjuk.

Árjegyzékünket az alábbiakban adjuk s becses megrendelését kérjük.

38— **Szilágysomlyói Borértékesitő és Pinceszövetkezet.**

Megnevezés.	10 deciliter ára	7 deciliter ára	5 deciliter ára	3½ deciliter ára	Megjegyzés.
1906. évi aszu bor	500	—	250	150	A borospalackért 30 fillért, a vizespalackért 30 fillért, ládáért 6 koronát számitunk fel és ugyanennyit téritünk meg.
1910. évi vegyes asztali	80	—	40	—	
1910. évi muskotály bor	160	112	80	—	
1907. évi asztali bor	122	86	62	—	—
1910. évi rizling bor	84	—	42	—	—
1908. évi rizling bor	112	80	56	—	—
1911. évi vegyes asztali	72	—	36	—	—
Kristályviz	10		6		—

Máthé László

butorasztalos, kárpitos üzlete, butorraktára és első temetkezési intézete

Szilágysomlyón.

Ajánlja dusan fölszerelt **butorraktárát asztalos mühelyét** és **kárpitos üzletét,** melyet most rendezett be, ellátva szakképzett munkavezetővel, hol mindenféle asztalos és kárpitos munkák készen kaphatók és megrendelésre is a legrövidebb idő alatt a legfinomabb izléses kivitelben, jutányos árban készittetnek.

Temetkezési intézetemben

minden kellékek nagyválasztékban állanak a közönség rendelkezésére. Temetések önálló elrendezését a legegyszerübbtől a legdiszesebb kivitelig, jutányos árban elvállalja.

Temetkezési intézetemhez diszes kivitelü **gyászkocsit** hozattam, melyet minden általam rendezett temetéseknél ingyen, minden költség felszámitása nélkül adom.

A nagyérdemü közönség pártfogását mély tisztelettel kéri

Máthé László.

Üzlethelyiség és mühely: Báthory István-ut, saját házamban. 13—52

Hirdetések

A „Szilágysomlyó“ részére jutányos áron vétetnek fel.

Megérkezett ujdonságok!

Az őszi évad kezdetén ajánlom a legdusabb választékban berendezett

uj divatáru üzletemet,

hol ugyanis raktáron tartom a legdivatosabb női ruhaszöveteket, selyem és szövet blouskelméket.

A legjobb minőségü mosó kretonokat, zephir, flanell és barchetteket.

Nagy választék vászon és asztalnemüekben.

Menyasszonyi kelengyék teljes összeállitását szakszerüen, a legegyszerübbtől a legdiszesebb kivitelig.

Szolid kiszolgálásomról nagybecsü vevőim előre is biztositva.

Szives pártfogást kérve

alázatteljes tisztelettel:

VASS LUKÁCS.

4—

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Téglaégetésből megmaradt tölgy — cser —

TÜZIFA

nagy erdei méterekben — mig a készlet tart — jutányos árban kapható.

ZAKAR GÉZA,

3—3 Szilágysomlyó, plebánia épület.

A női szépség elérésére

legtökéletesebb, ártalmatlan arcszépitő szer a

Máramarosi

„LILIOM"-arckenőcs,

mely a **szeplőt, májfoltot** s az **arc különböző tisztátalanságait** három nap alatt eltünteti.

Kapható a készitőnől:

Weisz Hugó

„szerecsen" gyógyszertárában

Máramarossziget, főtér 4/c.

Szilágysomlyón kapható: **Balás Zsigmond** és **Szaplonczay Sándor** urak gyógy-
18—26 szertárában.

Borsajtóink és Szőlőzuzóink

nem piacra szánt vásári áruk, de fontos gazdasági céljuknak mindenben megfelelő, tökéletes gyártmányok.

A ki nekünk idegen présből vett olyan friss sajtolásu törkölyt tud hozni, melyből mi ne volnánk képesek még bőséges nedvet sajtolni; — ingyen választhat sajtóink közzül!

DEBRECENI VASÖNTÖDE és GÉPLAKATOSSÁG.

Debrecen. Hadházi-utca 22. szám.

Alapittatott az 1892. évben. TELEFON: 4—66 sz. **Eladás egyedül a gyártelepen.**

Feltétlen jótállás minden egyes darabért, még alkatrészekért is. 4—6

Szenzációs őszi divatujdonságok!

Pontos és szolid kiszolgálás!

Értesitės.

Tisztelettel értesitjük a helybeli és vidéki közönséget, hogy az

őszi idényre

legdusabb választékban raktáron tartunk mindenféle **női ruhaszöveteket, selyemárukat** és **blouskelméket, barchetteket, mosó kretonokat, flanel** és **zephireket, vászon** és **asztalnemüeket.**

Menyasszonyi kelengyékből állandóan nagy raktárt tartunk. 23—

Kiváló tisztelettel:

BARTHA és HOSSZU

női és férfi divatáruháza. (Gólyaáruház.)

Pontos és szolid kiszolgálás!

Menyasszonyi kelengyék és mindennemü férfi divatcikkekben dus választék!

NYOMATOTT BÖLÖNI SÁNDOR KÖNYVNYOMDÁJÁBAN SZILÁGYSOMLYÓN. 1912.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.